

Datum
2018-08-30

Vårt diarienummer
2018-110-3898

Ert datum
2018-05-02

Er beteckning
U2018/01749/UH

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Validering i högskolan – för tillgodoräknande och livslångt lärande

Utbildning är en investering för individen och samhället. En kortare tid i utbildning innebär bl.a. en minskad lånebörda för individen och minskade studiestödskostnader för samhället. Studiemedel lämnas dessutom under ett begränsat antal veckor. En kortare tid i utbildning frigör tid med studiemedel som individen istället kan använda under senare skeden i livet, vilket kan bidra till att underlätta det livslånga lärandet. CSN är därför positiv till utredningens förslag till åtgärder i syfte att stärka möjligheterna att få tidigare lärande validerat för behörighet till, och tillgodoräknande inom ramen för, utbildning vid högskolan.

CSN har utifrån myndighetens kompetensområde inga synpunkter i sak på de olika förslag som lämnas i betänkandet. CSN vill samtidigt påpeka följande.

5.7.1 Flexibelt och generöst tillgodoräknande

Valideringsdelegationen föreslår ett regelverk för ett generöst och flexibelt tillgodoräknande av tidigare lärande, oavsett hur detta lärande kommit till stånd. CSN är positiv till de föreslagna förändringarna, men vill dock framhålla följande.

Regeringen beslutade den 20 juni 2018 om förändringar i bl.a. högskoleförordningen ([1993:100](#))¹ i syfte att skapa tydlighet kring universitetens och högskolornas möjligheter att ge s.k. öppen nätbaserad utbildning. Ändringarna innebär bl.a. att det förtydligas att deltagare i öppen nätbaserad utbildning inte är studenter i högskoleförordningens mening samt att sådan utbildning inte genererar högskolepoäng och heller inte kan inräknas i en examen enligt bilagan till samma förordning. I den konsekvensanalys som upprättats i samband med de föreslagna ändringarna bedömdes risken för att öppen nätbaserad utbildning skulle konkurrera med ordinarie högskoleutbildning vara liten.

¹ Förordningen ([2018:1329](#)) om ändring i högskoleförordningen.

CSN konstaterar att ett mera generöst och flexibelt tillgodoräknande av tidigare lärande kan leda till en ökad efterfrågan på tillgodoräknande, inom ramen för en högskoleutbildning, av kunskaper och färdigheter förvärvade genom deltagande i öppna nätbaserade kurser. I den mån högskolornas kostnader respektive ersättning för ordinarie kurser respektive öppna nätbaserade kurser inte skulle vara balanserade, kan skapas incitament för högskolorna att främja eller bromsa utvecklingen av öppna nätbaserade kurser.

5.7.3 Långsiktigt uppdrag och fortsatt utvecklingsarbete

Valideringsdelegationen bedömer att även begränsade tillgodoräknanden är samhällsekonomiskt lönsamma.

Enligt CSN:s erfarenhet erbjuds studenter som fått delar av kurser, hela kurser eller hela studieperioder tillgodoräknade långt ifrån alltid en individuell studieplan. Tillgodoräknandet resulterar för dessa studenter inte i att kalendertiden mellan starten på en utbildning och en examen förkortas. Bristen på en individuellt anpassad studieplan, med planering för en kortare kalendertid till examen, minskar de samhällsekonomiska vinsterna av ett tillgodoräknande. Utan en individuell studieplan riskerar ett tillgodoräknande vidare enbart resultera i kortare eller längre perioder av utbildningsfri tid fram till examenstidpunkten. Studiemedel lämnas inte för tid då kurser som den studerande redan tillgodoräknat sig pågår. Bristen på försörjning under sådana perioder kan paradoxalt nog utgöra incitament mot att ansöka om ett tillgodoräknande. CSN vill därför framhålla vikten av att ett beslut om tillgodoräknande, vid behov, bör åtföljas av en utredning om en individuell studieplan för den student som fått resultat tillgodoräknade. Valideringsdelegationen föreslår i betänkandet att Universitets- och högskolerådet (UHR) i sin instruktion ska ges i uppdrag att främja läroanstalternas arbete med erkännande av tidigare lärande. CSN anser att det kan övervägas om detta arbete även bör inkludera främjandet av en ökad användning av individuella studieplaner i samband med tillgodoräknanden.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åsa Lindahl efter föredragning av utredaren Joacim Strömblad. I arbetet med remissvaret har även verksamhetsutvecklaren Maria Grahn Sillén deltagit.

Åsa Lindahl

Joacim Strömblad